

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 27 november 2024

Datum 19 november
2024

Agendapuntnr. G.2
Onderwerp Mededelingen
Reg.nr 2024.12782

G.2 Mededelingen

1. Gedragscode bestendig beheer en onderhoud

Op dit moment wordt door de Unie van Waterschappen gewerkt aan herziening en actualisatie van de Gedragscode bestendig beheer en onderhoud (BBO) voor de waterschappen. Een gedragscode leidt tot vrijstelling van de vergunning- of meldingsplicht vanuit de Omgevingswet (onderdeel natuurbescherming). Deze geldt voor een groot aantal activiteiten rondom dagelijks beheer, zoals maaien, snoeien, onderhoud aan watergangen en baggeren. Dit geldt alleen voor plekken waar contact met beschermde diersoorten mogelijk is. De huidige gedragscode BBO was geldig tot 1 januari 2024 en is verlengd tot 1 januari 2025. Het traject tot goedkeuring van de geactualiseerde gedragscode verloopt uiterst moeizaam, omdat de vereisten vanuit LVVN/RVO voor gedragscodes zijn aangescherpt. Voor het hoogheemraadschap vraagt de nieuwe gedragscode o.a. om bewustere keuzes met onderbouwing door inventarisaties, intensievere begeleiding door ecologen en worden de mogelijkheden om te klepelen ingeperkt. Vanuit de UvW is er een werkgroep die namens de waterschappen de belangen voor het bestendig beheer en onderhoud vertegenwoordigt. Op dit moment is een nieuwe versie van de gedragscode in procedure gebracht. Het huidige perspectief is dat deze per 1 april 2025 van kracht wordt.

In de periode zonder gedragscode moet voorafgaand aan het uitvoeren van onderhoud in de buitenruimte een inventarisatie naar beschermde soorten worden uitgevoerd door een ecooloog. Op basis van die uitkomsten kan ofwel het werk gewoon uitgevoerd worden (er zijn geen beschermde soorten aangetroffen) of voor het werk moet een vergunning worden aangevraagd bij de provincie. De kans op het aantreffen van een beschermde soort is reëel. Zowel het inventariseren door een ecooloog als het proces van vergunningaanvragen duurt lang en is kostbaar. Gezien de doorlooptijd van een dergelijk onderzoek en de vergunningprocedure is dit geen haalbare werkwijze voor bestendig beheer en onderhoud in de periode zonder gedragscode.

Waterschap Rivierenland en Rijnland voeren de gesprekken met de provincie namens, de in deze provincie liggende waterschappen. Het verzoek is of de waterschappen alvast volgens de nieuw ingediende gedragscode mogen werken. In feite gedogen met zicht op legalisering.

De nieuwe gedragscode zal impact hebben op hoe HHSK het beheer en onderhoud uitvoert. Die impact is nu nog niet kwantificeerbaar te maken. Als blijkt dat de financiële impact in 2025 groot is zal dit worden gemeld in de Burap over de 1^e helft van 2025 en indien noodzakelijk een begrotingswijziging worden voorgesteld.

2. Klimaatmonitor verslagjaar 2023 gepubliceerd

Op 16 september 2024 heeft de Unie van Waterschappen de Klimaatmonitor voor verslagjaar 2023 gepubliceerd. In de Klimaatmonitor rapporteren de waterschappen als sector sinds 2011 over duurzaamheidsprestaties. Het rapport geeft de jaarlijkse stand van zaken weer bij de waterschappen op het terrein van klimaat, energie en circulariteit, zowel op het niveau van de sector als voor individuele waterschappen. De monitor bevat zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens.

Voor verslagjaar 2023 zijn de belangrijkste uitkomsten voor HHSK dat het energieverbruik hoger lag vanwege de extreme hoeveelheid neerslag en de duurzame opwek negatief werd beïnvloed door het onderhoud aan de slibgisting op awzi Kralingseveer.

Wel is er bijna 1 miljoen kWh meer zonnestroom geproduceerd dan in 2022 en zijn energiebesparende maatregelen zoals de beluchting op awzi Kortenoord in werking. Hierdoor blijft ondanks de genoemde tegenvallers het percentage energieneutraliteit ongeveer gelijk op 76,5%, vergeleken met 76,7% in 2022.

Als gecorrigeerd wordt voor uitval slibgistingstoren en het natte jaar dan was de energieneutraliteit in 2023 op meer dan 90 % uitgekomen. De verwachting is dat in 2025 het doel van energieneutraliteit (inclusief opbrengst van ketenpartners) bereikt kan worden.

De klimaatvoetafdruk lag in 2023 lager dan in 2022: 18,6%. Dit verschil wordt voornamelijk verklaard door een nieuwe emissiefactor voor methaan en lachgas uit het zuiveringsproces. Andere activiteiten zagen de klimaatvoetafdruk juist toenemen. Deels te verklaren door de extreme hoeveelheid neerslag.

Het volledige rapport en het nieuwsbericht van de Unie van Waterschappen is hier te lezen: [Waterschappen wekken meer energie op, maar bereiken energieneutraliteit later](#)

3. Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder

Op 4 oktober heeft op initiatief van het ministerie van BZK een ambtelijk topperleg met de betrokken partijen plaats gevonden rondom de ontwikkeling van het Middengebied in de Zuidplaspolder en is door alle partijen ingestemd met het aanstellen van een onafhankelijke procesbegeleider. Naar aanleiding hiervan is de heer Wim Kuijken door de minister Mona Keijzer gevraagd om een rol te vervullen als onafhankelijk adviseur voor deze gebiedsontwikkeling. In dit kader zal hij de komende periode met de meest betrokken publieke partijen in gesprek gaan, waaronder: de gemeente Zuidplas, de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Rijkswaterstaat, de Grondbank RZG Zuidplas en de betrokken departementen van BZK en I&W. De heer Kuijken hoopt rond de jaarwisseling over zijn bevindingen te rapporteren. Op basis van zijn bevindingen zal in samenspraak met de betrokken partijen een vervolgstap worden bepaald.

Inmiddels heeft de gemeente Zuidplas een definitieve uitvraag voor het opstellen van een waterhuishoudingsplan (WHP) voor het Middengebied opgesteld en uitgezet bij drie buro's. HHSK concludeert dat er op ons advies aanpassingen zijn gedaan aan de uitvraag maar dat er nog een aantal principiële verschilpunten over de aanpak van het WHP bestaan. In reactie op deze definitieve uitvraag heeft het college van D&H in een brief aan het college van B&W op 7 november deze verschilpunten toegelicht, consequenties benoemd en concrete voorstellen voor aanpassing gedaan (zie bijlage).

4. Hoogheemraadschap partner van Deltaplan biodiversiteitsherstel

Het hoogheemraadschap HHSK is toegelaten als [partner](#) tot het [Deltaplan biodiversiteitsherstel](#). Daarmee zijn we aangesloten bij een nationaal kennisnetwerk, waarbij op een laagdrempelige wijze informatie kan worden aangeboden over actuele en voor HHSK relevante onderwerpen op het vlak van onder andere gebiedsgerichte samenwerking, infranatuur en monitoring.

Voorwaarde om lid te worden is het hebben van vastgesteld beleid en het afgeven van een concreet commitment. Met de Nota biodiversiteit en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma geven we hier invulling aan.

Eén van de ambities uit de nota is samenwerken met relevante partners. Met het partnerschap kunnen we hier nadere invulling aangeven door deel te nemen aan bijeenkomsten en lid te worden van één van de werkgroepen.

Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is een beweging waarin bedrijven, boerenorganisaties, banken, natuurorganisaties, wetenschappers, overheden en burgers intensief samenwerken aan het ombuigen van biodiversiteitsverlies naar biodiversiteitsherstel, om zo een systeemverandering te realiseren. De kern van de aanpak is om samenwerking tussen alle relevante actoren te realiseren. Hierbij worden nadrukkelijk overheden betrokken, zowel op lokaal, regionaal als landelijk niveau.

5. Verlenging samenwerking muskusrattenbeheer

De zorg voor het voorkomen van schade aan waterstaatswerken veroorzaakt door muskus- en beverratten is vanaf 1 juli 2011 een taak van de waterschappen. Op 1 januari 2012 is hiervoor het samenwerkingsverband Muskusrattenbeheer West- en Midden Nederland opgericht. De volgende waterschappen zijn hierbij aangesloten: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waterschap Amstel Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden.

De bestuurlijke overeenkomst die tussen de deelnemende waterschappen is afgesloten, is een zogenaamde 'overeenkomst voor gemene rekening'. Dit is een vorm van samenwerking waarbij één van de deelnemers, te weten Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, de taken uitvoert en de daarvoor benodigde organisatie inricht. Afspraken over kostenverdeling, besluitvorming en toezicht op dit samenwerkingsverband zijn vastgelegd in de bestuurlijke overeenkomst.

Het college is bevoegd deze bestuurlijke overeenkomst aan te gaan. Het gaat om een uitvoeringsovereenkomst waarbij geen bestuursbevoegdheden naar het samenwerkingsverband overgaan en er ook geen doelen afgesproken worden die afwijken van de landelijke doelen en strategie of die van het hoogheemraadschap.

De huidige bestuurlijke overeenkomst loopt tot en met 31 december 2024. Door het college van dijkgraaf en hoogheemraden is besloten de overeenkomst te verlengen. Deze verlenging gaat in op 1 januari 2025 en wordt voor onbepaalde tijd aangegaan, omdat voorzien wordt dat het muskusrattenbeheer nog langjarig noodzakelijk blijft en het samenwerkingsverband hiervoor goed is toegerust.

6. Stand van zaken aanpassing belastingstelsel inclusief uitnodiging klankbordgroep

Op 1 januari 2026 zal naar verwachting het nieuwe belastingstelsel voor de waterschappen in werking treden. Dit wetsvoorstel ligt op dit moment ter beoordeling bij de Eerste Kamer. De planning is dat eind november een reactie komt op de tweede schriftelijke ronde. Dan wordt, naar verwachting, ook bekend wanneer de plenaire behandeling plaatsvindt. Mocht het college

hier tijdens de VV van 27 november 2024 meer over weten, dan zal dit mondeling worden toegelicht.

Vanwege de inwerkingtreding van het nieuwe belastingstelsel zal in 2025 de Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing herzien moeten worden. In deze verordening wordt de verdeelsleutel voor de categorieën van de watersysteemheffing vastgelegd. Deze verdeelsleutel wordt gebruikt om jaarlijks de tarieven vast te stellen.

Om u te informeren zal er op 12 februari 2025 een beeldvormende VV zijn waarbij wij u informatief meenemen in het nieuwe belastingstelsel. Op 21 mei 2025 zal in een beeldvormende VV een voorstel van het college worden gepresenteerd. Hierna zal de verordening 6 weken ter inzage gelegd worden. Volgens planning ligt de kostentoedelingsverordening op 8 oktober 2025 voor ter vaststelling.

Om de fracties zo goed mogelijk mee te nemen wordt vóór de beeldvormende VV van 12 februari 2025 een klankbordgroep geformeerd met VV-leden die gedetailleerd worden ingelicht over het nieuwe stelsel. We stellen voor om per fractie één lid af te vaardigen voor die klankbordgroep. Graag aanmelden voor donderdag 5 december 2024 bij het bestuurssecretariaat via een email aan secretariaat@hsk.nl.

7. Exoten in de Krimpenerwaard

In de Berkenwoudse Driehoek zijn, begin september, twee soorten invasieve waterplanten gevonden. Het gaat om schijngenadekruid en watercrassula. Voor HSK is schijngenadekruid een nieuwe vondst, watercrassula is al vaker opgedoken in het beheergebied. Met het Zuid-Hollands Landschap, de provincie, het NatuurBeheerCollectief, Soontiëns Ecology (een gespecialiseerd adviesbureau) en HSK is een overleg geweest hoe dit aan te pakken in de Berkenwoudse Driehoek. De eerste voorzichtige analyse van de experts is dat de uitbraak dermate groot is dat volledig verwijderen niet zal gaan. De eerste ingrepen zijn dan ook gericht op het voorkomen van verdere verspreiding. Voor het betreden van de Berkenwoudse Driehoek zullen hygiëne maatregelen gaan gelden, er worden beperkingen opgelegd aan de bezoekers en organisaties die hier professioneel moeten komen (muskusrattenbeheerders, Aquon ed) zijn geïnstrueerd. HSK plaatst een voorziening nabij de stuw om al het water te filteren om zo te proberen kleine plantendeeltjes tegen te houden. De maatregelen zullen komende periode worden uitgevoerd.

De vondst is gedaan door een wandelaar die (toevallig) veel van planten afweet. Nadat de melding bij het Zuid-Hollands Landschap (ZHL) is gedaan is er in opdracht van ZHL een verdere inventarisatie uitgevoerd door experts om de omvang in kaart te brengen. Omdat met name watercrassula een zeer complexe plant is om te bestrijden is de aanpak een gezamenlijke zoektocht. ZHL is trekker en aanspreekpunt voor de totale set aan maatregelen en aanpak.

8. Natuurvriendelijke oevers

In de verenigde vergadering van 2 oktober 2024 is de vraag gesteld of er onderzoek is gedaan naar verschillen tussen natuurvriendelijke oevers en niet-natuurvriendelijke oevers in relatie tot het vraagstuk van de rivierkreeft.

Veldonderzoek heeft aangetoond dat in oevers met een natuurlijk profiel er minder kreeftenholen aanwezig zijn dan in oevers met een niet-natuurlijk profiel (zie: [Minder uitheemse rivierkreeften in natuurvriendelijke oevers \(h2owaternetwerk.nl\)](https://www.h2owaternetwerk.nl)). Het meer natuurlijk maken van het oeverprofiel kan dus bijdragen aan het reduceren van de kreeftenpopulatie. Daarnaast is uit ander onderzoek gebleken dat de hoeveelheid kreeften lager is in watergangen met brede rietoevers ([STOWA 2020-08 rivierkreeften highres.pdf](#)).

9. Stand van zaken Motie Vreemd (PFAS)

In de motie Vreemd van 2 oktober jl. over PFAS is het college verzocht om via de Unie van Waterschappen een dringend beroep te doen op het Rijk om de gezamenlijke lobby voor een totaalverbod op PFAS in Nederland en Europa te versterken en versnellen.

Daarnaast is het college verzocht de stand van zaken rondom PFAS in ons werkgebied Schieland en de Krimpenerwaard en mogelijke maatregelen om PFAS te verminderen inzichtelijk te maken.

Dringend beroep op het Rijk

Unie van Waterschappen heeft in samenwerking met de PFAS-werkgroep van de waterschappen met spoed gewerkt aan de dringend beroep op het Rijk, zoals in de motie verwerkt.

Stand van zaken rondom PFAS in ons werkgebied Schieland en de Krimpenerwaard

Het antwoord hierop volgt nog.